

Reactie DHV op ontwerp Wet Natuur

vakgroep Water, Natuur en Ruimte 17 november 2011

Reactie DHV op ontwerp nieuwe Wet Natuur

DHV is een toonaangevend internationaal advies- en ingenieursbureau met de volgende missie: "Wij zijn een bedrijf voor mensen van mensen, dat in hechte samenwerking met onze klanten innovatieve en kwalitatieve oplossingen aanbiedt voor de duurzame ontwikkeling van onze leefomgeving". Eén van onze kernwaarden is het centraal zetten van "Duurzaamheid" in al onze activiteiten. Met onze dienstverlening en in onze bedrijfsvoering streven wij naar een positieve invloed op economie, maatschappij en ecosystemen. Vanuit deze missie en kernwaarde voelen wij ons verplicht gebruik te maken van de mogelijkheid om via de internetconsultatie te reageren op het ontwerp van de nieuwe Wet Natuur. Op deze wijze willen wij onze zorg uitspreken over de gevolgen die de wet kan hebben voor waardevolle gebieden en flora en fauna binnen en buiten die gebieden.

Duurzaamheid betekent voor DHV dat wetgeving en beleid gericht moeten zijn op een goede balans tussen samenleving, natuur en economie (people, planet, profit), zodat wij onze wereld ten minste even waardevol kunnen achterlaten voor ons nageslacht als onze voorouders de wereld hebben achtergelaten voor ons. Naar de mening van DHV slaat de balans in de Ontwerp Wet Natuur echter eenzijdig door naar de kant van economie (plus het agrarische en projectontwikkelaarsdeel van de samenleving), terwijl natuur (plus het deel van de samenleving die natuur op waarde weet te schatten) het onderspit delft. Op korte termijn zal een deel van de samenleving mogelijk profiteren van verminderde natuurbescherming, omdat (op het eerste gezicht) initiatiefnemers van ingrepen met mogelijke effecten op natuurwaarden minder kosten hoeven te maken. Op lange termijn zal echter de onvermijdelijke en waarschijnlijk deels onherstelbare achteruitgang van de Nederlandse natuur de samenleving meer kosten dan het ooit heeft opgeleverd. Wij zijn van mening dat de economische waarde van het behoud van natuurwaarden sterk wordt onderschat. Daarbij denken wij niet alleen aan ecosysteemdiensten, maar ook aan minder goed in euro's om te zetten waarden als weidsheid, ongereptheid, stilte en duisternis.

Daarnaast betwijfelen wij of de voordelen voor economische ontwikkeling wel zullen uitwerken zoals door u gewenst. Met de nieuwe Wet Natuur wilt u meer ruimte bieden aan economische groei. Met de huidige wetgeving zijn er echter slechts weinig projecten die geen doorgang vonden of stilgelegd werden vanwege de natuurwetgeving. De meeste problemen ontstonden vanwege het ontbreken van een tijdige en afgewogen inzet vanuit ecologie, en niet vanwege de wettelijke kaders die zaken onmogelijk maakten. En hiermee was het niet de wetgeving die de knellende factor vormde, maar de uitwerking van die wetgeving door de ontwikkelaar zelf. Naar verwachting zal dit niet veranderen met de nieuwe Wet Natuur zoals u die nu voorstelt.

DHV is het daarnaast niet eens met het uitgangspunt dat de nationale wetgeving inzake natuurbescherming niet verder mag gaan dan de Europese regels. Europese wetgeving is - aanvullend op nationale regelgeving - bedoeld om zaken op internationaal niveau te regelen die niet op nationaal niveau zijn te regelen. DHV is ervan overtuigd dat het grotendeels schrappen van de Nederlandse natuurwetgeving de zoals die afgelopen decennia vorm heeft gekregen een zeer nadelige uitwerking zal hebben op de natuur in Nederland.

Soortbescherming: bescherm soorten die op de rode lijst staan, zorgplicht is onvoldoende

Wij maken ons zorgen over een groot aantal diersoorten dat volgens het ontwerp van de nieuwe Wet Natuur niet meer beschermd is, behoudens het basale verbod op opzettelijk doden. Het gaat om een behoorlijk aantal dieren dat, veelal terecht, volgens de huidige Flora- en faunawet (strikt) beschermd is en in Nederland bedreigd is of een kwetsbare positie heeft. Het is zeer wel denkbaar dat de staat van instandhouding van deze soorten in gevaar komt door andere redenen dan de in de wet genoemde 'onttrekking en exploitatie' (nieuwe tabel II). Soorten zoals onder andere de das en de ringslang zijn bijvoorbeeld gevoelig voor vernietiging van hun verblijfplaatsen en versnippering van hun leefgebied. Daarnaast is een groot aantal kwetsbare en bedreigde plantensoorten in het geheel niet in het ontwerp voor de nieuwe Wet Natuur opgenomen.

Wij stellen voor de lijsten met beschermde soorten te herzien, op basis van hun bedreigde status en kwetsbaarheid in Nederland. Dit zou bijvoorbeeld een herziene Rode Lijst kunnen zijn met een wettelijke bescherming van bedreigde en kwetsbare soorten. Wij stellen voor hierbij behalve vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen (zoals in het huidige concept in tabel III) nadrukkelijk ook planten, vissen weekdieren, paddenstoelen en insecten mee te nemen.

De voorgestelde zorgplicht geeft weliswaar de indruk dat er zorgvuldig met de in de huidige Flora- en faunawet (strikt) beschermde soorten omgegaan wordt, echter de voorgestelde zorgplicht is weinig dwingend; als redelijkerwijs niet gevegd kan worden dat handelingen achterwege gelaten worden, moeten de gevolgen 'zoveel mogelijk' beperkt of ongedaan gemaakt worden. Dit laat de mogelijkheid van schadelijk handelen open! In de huidige Flora- en faunawet is er immers, in tegenstelling tot de ontwerp Wet Natuur, de mogelijkheid dat voor een activiteit met schadelijke gevolgen geen ontheffing verleend wordt, of dat compensatie vereist is.

Ook maken wij ons zorgen dat er schade aan de wel strikt beschermde soorten (nieuwe tabel I) optreedt, omdat de gronden waarop een vergunning verleend kan worden zijn uitgebreid met onder andere 'algemeen belang' en 'schade aan eigendommen' (behalve voor vogels). Dit lijken ons gronden waar al snel sprake van kan zijn.

Wij vrezen dat met de voorgestelde wijzigingen van soortbescherming meerdere soorten in Nederland sterk achteruit zullen gaan, en op den duur zelfs uit Nederland zullen verdwijnen. Naast de intrinsieke waarde die elke diersoort heeft kan dit ook economische gevolgen hebben, bijvoorbeeld voor de agrarische sector als insecten die gewassen bestuiven uitsterven. Het verdwijnen van een soort kan betekenen dat een belangrijke schakel in een ecosysteem verdwijnt, wat kan leiden tot het uitsterven van meer soorten, die hiervan afhankelijk zijn. Het later terugbrengen van een soort kost vele malen meer dan het behoud ervan. Daarnaast is dit geen duurzame manier van met de natuur omgaan.

Natura 2000, bescherming wankel door schrappen 'andere handelingen' en ontbreken definitie 'project'

Daarnaast maken wij ons zorgen of wel voldoende geborgd wordt dat Natura 2000-gebieden beschermd worden, bijvoorbeeld doordat 'andere handelingen' niet meer vergunningplichtig zijn. Wij maken ons zorgen dat hierdoor schade kan ontstaan, mede omdat het begrip 'project' niet gedefinieerd is, zodat een bepaald voornemen als 'andere handeling' aangemerkt kan worden, waardoor er geen vergunningplicht is. Daarnaast zou, doordat er geen meldplicht of toetsing vereist is voor projecten zonder significant negatieve gevolgen, de ongewenste situatie kunnen ontstaan dat schade al is geschied vóór de provincie haar aanschrijvingsbevoegdheid heeft kunnen inzetten, omdat de provincie niet op de hoogte was van een bepaald voornemen.

Andere natuurgebieden, ontbreken van bescherming leidt tot verlies

Tenslotte gaan met het schrappen van beschermde natuurmonumenten natuurgebieden verloren, waar deze niet overlappen met Natura 2000 of EHS. In combinatie met de verminderde bescherming van flora en fauna wordt ruim baan geboden aan allerlei versturende activiteiten die kunnen leiden tot het verdwijnen van waardevolle natuur. Dit draagt bij aan de voortgaande versnippering en aantasting van de natuur in Nederland. Daarnaast betekent dit ook dat de leefomgeving van mensen in kwaliteit achteruit gaat.

Voldoende wettelijke verankering van bescherming van soorten en gebieden zorgt ervoor dat ecologisch én economisch waardevolle gebieden en flora en fauna en hun onderlinge relaties kunnen blijven bestaan in Nederland.

Wij hopen dat u bereid bent de tekst van het ontwerp voor de Nieuwe Wet Natuur op bovenstaande punten aan te passen,

zodat economische ontwikkeling niet ten koste gaat van het voortbestaan van de Nederlandse natuur. Wij zullen ons als medewerkers van DHV in blijven zetten voor duurzame ontwikkelingen met oog voor mens en natuur.

DHV B.V.

vakgroep Water, Natuur en Ruimte 17 november 2011

